

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: L. N., státní příslušnost Nigerijská federativní republika
bytem Příjemací středisko Zastávka
Havířská 514, 664 84 Zastávka u Brna
zastoupen Organizace pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2018, č. j. MV-13067-10/OAM-2018, ve věci úhrady nákladů na zajištění cizince,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou původně Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MV-13067-10/OAM-2018 ze dne 12. 6. 2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), který ji podle § 7 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), postoupil zdejšímu soudu.
2. Napadeným rozhodnutím byla žalobci podle § 176c odst. 1, § 123 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložena povinnost uhradit náklady spojené s jeho zajištěním za účelem předání nebo průvozu ode dne 28. 1. 2018 do dne 13. 6. 2018 ve výši 32 670 Kč a současně uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.
3. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí porušilo čl. 30 odst. 1 a 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „dublinské nařízení“), které explicitně vylučuje možnost členského státu požadovat po žadateli o mezinárodní ochranu náhradu nákladů souvisejících s jeho přemístěním do jiného členského státu; dle názoru žalobce jsou náklady vzniklé v souvislosti se zajištěním žadatele náklady spojenými s přemístěním, neboť se jedná o opatření přímo související s přemístěním. Žalobce poukázal na analogická pravidla úhrady nákladů na zajištění cizince za účelem správního vyhoštění nebo předání podle mezinárodní smlouvy, kdy se v obou případech považují za náklady jak náklady na zajištění, tak náklady na přepravu.
4. Žalobce dále namítl, že k ukončení zajištění došlo před uplynutím maximální doby zajištění, patrně proto, že k zajištění nebyl důvod, a k jeho přemístění do Itálie dosud nedošlo, neboť příslušné rozhodnutí Ministerstva vnitra bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Praze dne 26. 4. 2018, č. j. 53 Az 3/2018-33. Je tedy možné, že k předání žalobce vůbec nedojde a jeho žádost o mezinárodní ochranu bude vyřizovat Česká republika, pak by bylo absurdní, aby byl nucen nést náklady se svým dřívějším zajištěním, o jeho zákonnosti lze pochybovat.
5. Pokud by soud nepovažoval výklad čl. 30 odst. 1 a 3 dublinského nařízení za *acte clair*, navrhl žalobce obrátit se na Soudní dvůr evropské unie s předběžnou otázkou, zda náklady spojené s přemístěním žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) do příslušného členského státu v souladu s dublinskými nařízení zahrnují i náklady členskému státu vzniklé v souvislosti se zajištěním žadatele podle č. 28.
6. Žalovaný se žalobou nesouhlasil a navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout, odkázal na argumentaci v napadeném rozhodnutí.
7. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů

a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.

8. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce byl kontrolován dne 27. 1. 2018 ve vlaku jedoucím z České republiky do Spolkové republiky Německo. Žalobce u sebe neměl žádné cestovní doklady, ke kontrole přeložil pouze italský průkaz totožnosti občana Nigérie, nebyl držitel víza ani povolení, které by jej opravňovalo k pobytu na území České republiky. Žalobce uvedl, že v České republice pobýval pouze několik hodin, neboť je pro něj tranzitní zemí, v České republice nemá příbuzné, ani blízké osoby, ani žádný majetek. Žalobce byl proto dne 28. 1. 2018 rozhodnutím Police České republiky č. j. KRPU-22154-20/ČJ-2018-040022-ZZ-DB, které nabylo právní moci dne 29. 1. 2018, zajištěn za účelem předání podle předpisu Evropského společenství, kterým je dublinské nařízení. Žalobce byl umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová v Bělé pod Bezdězem. Rozhodnutí o zajištění bylo opakovaně prodlužováno rozhodnutími Policie České republiky ze dne 20. 2. 2018, 26. 3. 2018 a 4. 5. 2018. Dne 13. 6. 2018 byl žalobce ze Zařízení propuštěn. V souvislosti se zajištěním byly vyčísleny náklady na stravování 123 Kč/den a ubytování 130 Kč/den podle vyhlášky ministra č. 447/2005 Sb. Žalovaný žalobci napadeným rozhodnutím uložil náklady uhradit.
9. První žalobní námitkou je, zda se na náklady spojené se zajištěním cizince - žalobce - za účelem předání nebo průvozu podle § 176c zákona o pobytu cizinců vztahuje čl. 30 odst. 1 a odst. 3 dublinského nařízení či nikoliv.
10. Podle § 176c odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *při úhradě nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem předání nebo průvozu podle mezinárodní smlouvy nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie anebo zajištěním cizince za účelem průvozu leteckou cestou (§ 152 a 153 zákona o pobytu cizinců) se postupuje obdobně jako při úhradě nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění.*
11. Podle § 176c odst. 2 zákona o pobytu cizinců, *do nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem předání podle mezinárodní smlouvy se započítávají náklady, které policii nebo ministerstvu vznikly od zajištění cizince do doby jeho předání příslušnému orgánu druhého státu. Do nákladů spojených se zajištěním cizince za účelem předání podle přímo použitelného předpisu Evropské unie se započítávají náklady, které policii nebo ministerstvu vznikly v souvislosti se zajištěním cizince v zařízení.*
12. Podle § 123 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, *nehradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním osoba uvedená v odstavci 2, a pokud tyto náklady nebyly uhrazeny z finanční záruky složené cizincem nebo složitelem podle § 123c tohoto zákona, je povinen tyto náklady uhradit cizinec, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění. Hradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním cizinec podle věty první, je rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním prvním úkonem v řízení.*
13. Podle čl. 30 odst. 1 dublinského nařízení *nutné náklady spojené s přemístěním žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) do příslušného členského státu hradí přemísťující členský stát.*
14. Podle čl. 30 odst. 3 dublinského nařízení *od osob, které mají být přemístěny podle tohoto nařízení, nelze náhradu nákladů na přemístění požadovat.*

15. Podle čl. 28 odst. 2 dublinského nařízení členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.
16. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie³⁷); policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.
17. Krajský soud předně uvádí, že je nutné rozlišovat mezi zajištěním cizince a jeho přemístěním. Činí tak zákon o pobytu cizinců ve shora citovaných ustanoveních, tak i dublinské nařízení, které obsahuje úpravu zajištění osoby za účelem přemístění v čl. 28 a problematiku přemístění upravuje v dalším oddílu dublinského nařízení v čl. 29 a násl. Čl. 28 dublinského nařízení tak upravuje zvláštní situace, kdy je vhodné či nutné osobu za účelem jejího budoucího přemístění zajistit, aby proces přemístění nemohl být jednáním této osoby – např. jejím útekem – zmařen. Přemístění je pak procesem, kdy příslušné orgány fakticky přemísťují – „přepravují“ – osoby z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu, a to v souladu s vnitrostátním právem. Zajištění je tedy úkonem, který *stricto sensu* s procesem přemístění nesouvisí, neboť slouží toliko k zajištění přítomnosti osoby, aby bylo možné samotný proces přemístění (který na zajištění zásadně navazuje) provést; to však nemusí být vždy v okamžiku zajištění osoby postaveno najisto. Ačkoli zdejší soud rozumí tomu, že v některých případech se může (zejména z pohledu zajištěné a přemísťované osoby) jevit zajištění a přemístění jako institut jediný, po právní stránce tomu tak není; oba tyto instituty totiž sledují od počátku jiný cíl.
18. Pokud jde o náhradu nákladů spojených se zajištěním žalobce, pak z práv uvedených důvodů není možné aplikovat čl. 30 dublinského nařízení, neboť ten se vztahuje toliko na náklady, které vznikly v souvislosti s přemístěním osoby, nikoli s jejím předchozím zajištěním. Tento závěr vyplývá nejen z textu dublinského nařízení (čl. 30 odst. 1 a 3), nýbrž i z jeho systematiky - úprava přemístění a s ním spojených nákladů je obsažena v oddílu VI, oproti úpravě zajištění, která je obsažena v oddílu V. Na posuzovanou věc (náhradu nákladů zajištění žalobce) se tak aplikuje čl. 28 dublinského nařízení, který však úpravu náhrady nákladů neobsahuje. V takovém případě žalovaný postupoval správně, pokud aplikoval tuzemskou právní úpravu, a to § 176c a § 123 zákona o pobytu cizinců, podle níž je náklady spojené se zajištěním povinen uhradit zajištěný cizinec – tu žalobce; v tomto ohledu je text zákona jednoznačný. Náklady, které má žalobce hradit, jsou výhradně za pobyt a stravu v zařízení pro zajištění cizinců a nijak nesouvisejí s jeho případným přemístěním.
19. Shodný závěr byl nadto vysloven Městským soudem v Praze v rozsudku č. j. 6 A 4/2016-37 ze dne 24. 4. 2018, kde je uvedeno, že „[j]e nepochybné, že žalobce byl zajištěn za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství, kterým je nařízení Dublin III. V něm není právní úprava úhrady nákladů spojených se zajištěním zakotvena, když čl. 30, kterým argumentuje žalobce, se týká nákladů spojených s přemístěním, nikoli se zajištěním“. Shodně uzavřel i Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 62 A 118/2018-44 z 9. 1. 2020.

20. Uvedený závěr odpovídá i na druhou žalobní námitku, tedy zda je žalobce povinen nést náklady i v případě, kdy zajištění bylo ukončeno, aniž by byl žalobce přemístěn (tedy aniž by zajištění splnilo účel přemístění). Vzhledem k tomu, že zajištění cizince a jeho přemístění jsou dva instituty, sledující od počátku odlišný cíl, řešené ve dvou samostatných řízeních, nelze tyto směšovat a v dalším – samostatném - řízení o úhradě nákladů zajištění přihlížet k tomu, zda k přemístění zajištěného cizince fakticky došlo, když zákon o pobytu cizinců jako podmínku pro vznik povinnosti náklady na zjištění uhradit faktickou realizaci přemístění nestanoví. Rovněž nelze v řízení o úhradě nákladů zajištění řešit otázku zákonnosti rozhodnutí o zajištění. Rozhodnutí o zajištění je nadáno presumpcí správnosti a nebyla – li jeho nezákonnost vyslovena správním soudem, nepřísluší ji správnímu orgánu v řízení o úhradě nákladů zajištění jakkoliv přezkoumávat. Obdobně se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 As 30/2008 – 61 z 14. 11. 2008, kdy opačnou otázku, tedy zda lze cizinci uložit náklady vyhoštění v případě, kdy došlo k nezákonnému zajištění cizince (zajišťovací rozhodnutí bylo zrušeno soudem), zodpověděl záporně. V posuzované věci však zajišťovací rozhodnutí nebylo předmětem soudního přezkumu a žalovaný tak správně k důvodům, pro které bylo zajištění ukončeno, nepřihlédl, neboť pro vznik povinnosti hradit náklady zajištění nejsou relevantní.
21. Žalobce v žalobě vznesl návrh na podání předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie ohledně výkladu čl. 30 odst. 1 a 3 dublinského nařízení. Zdejší soud však s ohledem na výše uvedené nepovažuje za nutné předběžnou otázku pokládat. Výklad citovaného článku je dle jeho názoru jednoznačný – pokud by evropský zákonodárce měl v úmyslu upravit náhradu nákladů souvisejících se zajištěním osoby obdobně jako v případě jejího přemístění, pak by tak jistě v dublinském nařízení učinil; to se však nestalo.
22. S ohledem na výše uvedené soud neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti; žalobu tedy jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo, žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 17. prosince 2020

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje

